

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 1. De Clericis in communi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

LIBER LXII

DE PERSONIS ECCLE- SIASTICIS, RELIGIOSIS, AC SÆCULARIBVS, Receptiores Doctorum communes Sententiæ,

PARS PRIMA.

ECCLESIASTICÆ PERSONÆ.

DISSERO de Clericis in communi, de Summo Prae-
fule, de Archiepiscopo, de Episcopo, de Romana
Ecclesia Cardinali, de Canonico, de Capitulo, de
Parocho.

CAPVT I.

De Clericis in communi.

APPELLATIONE Clericorum large
veniunt omnes, qui ordines habent,
quicumque dignitate præfalgant,
etiam si prima solum tonsura sint initiati. Un-
de in materia favorabili Clericorum nomine
veniant Episcopi, & Religiosi: in odiosa verd,
minimè, nec alij in dignitate constituti, nec
Ecclesie Cathedralis Canonici nec Monachi,
seu Religiosi. *Cap. Cum contingat, de etate, &
qualit. Cap. Quia periculosum, de sent. excom.
in 6. Cap. In fidei suorem, de heret. in 6. Cap.
Statutum, de elect. in 6.*

² Clerici, loquendo generatim, multis pri-
legiis fruuntur. Coram seculari non conue-
niuntur Iudice, *Cap. si diligens, de foro com-
privilegiis per. Eos diuerberans, est excommunicatus.*
Clerici *Cap. si quis suadente, 17. q. 4.* Munera, seu onera
personalia, vel realia præstare non tenentur.
*Cap. Non minus, de immuni Eccl. Possunt rem
concessam Ecclesie ante traditionem vendi-
care Cap. Ex litteris, de consuetud. Eorum fami-
liarum eodem fruuntur privilegio quoad fo-
rum. Cap. Clericum 11. q. 1.* Edentes contra
Clericum statuta excommunicationem in-
currunt. *Cap. Eos, qui, de immuni. Eccl. in 6.*
Solu modo Clerici possunt beneficium Ec-
clesiasticum obinere. *Cap. Ex litteris de
translat. Non possunt per litteras contra lai-
cum impetratas cum clausula generali, con-
ueniri. Cap. sedes, de rescriptis in Glo. Sportula da-*

re non tenentur. *Cap. Cum ab omni, de vita,
& honest. Clericor. Volunt de acquisitis,
etiam sub patris potestate, pro libito dispo-
nere. Ambros. Presbyteros. Cap. de Episcopis,
& Clericis.*

³ Iure divino Clerici à civili laicorum po-
testate in rebus spiritualibus, divinis, & Eccle-
siasticis sunt immunes, ac liberi. Huiusmodi
sunt, Sacramenta ministrare munia sacra ob-
servare, litteras sacras interpretari, penas Eccle-
siasticas sancire, idoneos Ecclesie ministros ex-
aminare, eligere, creare, constituere, confirmare, potestate
ad ordines promovere, &c. Quia spiritualis
potestas est supernaturalis, & à Christo do-
minio collata non Regibus, aut secularibus
aliis, sed Apostolis, & eorum successoribus.
*Cap. Quamquam, de censur. Cap. si Imperator,
dist. 96. Suar. lib. 4. de immuni. c. 2. Azot. tom.
1. l. 5. c. 12. q. 1. Bonac. in Bullam Cane. d. 1. q.
16. sect. 1. p. 1. Salas de legib. d. 14. sect. 11.
Molina de iust. d. 31. Filluc. trakt. 40. nume-
ro 155.*

⁴ Attamen nec divino, nec humano iure sunt
à legibus civilibus, quæ non sunt contra Ec-
clesiasticam libertatem, nec sacris Canonibus, à legibus
vel Clericorum statuti repugnant exempti, civilibus,
Tenentur proinde Clerici has leges letuare, quæ non
non vi coactiva, sed directiva. Quia nemo sunt con-
tenetur directe legibus eius, qui in ipsum non tra Ecclie
habet iurisdictionem. Tales leges sunt, qui-
bus frumenti taxatur pretium, præscribitur liber-
modis testandi, contrahendi, &c. Unde si de-
statutum vendant, & lethaliter delinquant, &
ad restitutionem tenentur. *Suar. de legib. l. 3.
c. 34. Filluc. trakt. 35. num. 94. Bonac. de legib. l. 3.
c. 34. l. 1. q. 1. p. 1. num. 29. Sayt in claus. l. 4. c.
4. num. 16. Sanch. l. 7. Dec. c. 3. n. 20. Nau sum-
cap.*

Sec I de Person. Ecc I. Recept. Sent. 333

cap. 23. n. 88. Laym. l. 1. tr. 4. c. 13. n. 1. Tanner. 1. 2. d. 5. g. 6. dub. 2.

5
Reprobat
Ecclesia
Principum
saecularium
leges, quae
de Ecclesia-
sticis bonis,
vel personis
decernunt.

Principum saecularium leges, quae de Ecclesiasticis bonis, aut personis decernunt, Ecclesia reprobat, tamen si Ecclesiae fauorem, vel patrocinium continere videantur. Quia eiusmodi legibus praetenditur directio laicorum Principum iurisdictionis super Ecclesiastica, talis autem potestatis usurpatio immunitati Ecclesiasticae repugnat. Unde leges Imperatoriae quales extant (v. g. in tit. C. de sacrosanct. Ecclesiis, & Ant. eodem tit. nullius sunt roboris uti profectum non habente potestate, nisi Canonico iure sint receptae, ac approbatae. Cap. 1. Bene quidem, d. 96. Cap. Ecclesia, de consuet. Abbat. ibi, n. 10. Angel. v. Lex, n. 5. Suar. de legib. l. 3. c. 34. n. 13.

6
Non possunt
Clerici pri-
uilegio Can-
onico &
Fori renun-
ciare.

Non potest Clericus privilegio exemptionis renunciare, Canonis scilicet, & Fori, si laici laico submittendo. Quia hoc est ei omnino interdictum tam in civilibus, quam in criminalibus Decret. p. 2. causa 11. question. 1. Et quia haec privilegia non personis priuatiuim, sed toti clericali ordini sunt indulta, quibus persona priuata communis illius cedere non potest. Cap. si diligenti, de foro compet. totus lib. 5. de iust. quest. 4. artic. 1. Salon 2. quest. 67. artic. 1. contron. 2. Suarez de censur. d. 2. sect. 1. num. 58. Bon. de censur. d. 2. quest. 4. punct. 2. n. 5. Fernand. p. 2. c. 6. §. 1. numero 5.

7
Haec priuilegia
nulla
lege, vel
consuetudi-
ne possunt
sine Pape
tolli autho-
ritate.

Haec quidem privilegia nulla lege, vel consuetudine, etiam immemorabili, vel praescriptione possunt sine summi Praetis auctoritate tolli. Quia laici cum sint iurisdictionis incapaces Ecclesiasticae, nunquam possunt se tueri consuetudine etiam immemorabili, quae nunquam nequit esse legitima ad praescribendum. Omnis enim consuetudo contra Ecclesiasticam libertatem reprobat in Cap. Nouerint, de sentent. excomm. & zozius tom. 1. libro 5. cap. 1. quest. 1. Dauid. de Bul. Cana. cap. 14. d. 76. numero quinto Layman. lib. 4. tractat. 9. cap. 10. numero 1. Fil. tractat. 16. numero 255.

8
In minori-
bus consti-
tutus, du-
plici solum
priuilegio
gaudet, si
matrimo-
nium inerat.

In minoribus constitutus duplici solum privilegio fruitur, si matrimonium inerat, nempe Canonis si quis suadente Diabolo, & fori, id est, ne perbeat ad forum saeculare in causis criminalibus, siue criminaliter, siue civiliter agatur. Debet autem conditiones à Tridentino sess. 23. cap. 6. praescriptas habere, nempe ut clericalem habitum, ac tonsuram deferat, & alicui Ecclesiae ex sui Episcopi mandato deferat, & uirginitatem, & uirginem duxisse. Si vero Clericus coniugatus cum uirgine, & uirgine tonsuram ac Clericalem vestem deponens, postea resumatur, gaudet privilegio fori Cap. cum non ab homine, de indic. Cap. secund. de foro compet. Cap. si quis 17. quest. quart. Couar. in pract. 99. capite 31. numero 8. Suarez cont. Regem Angl. libro 4. capite 17. Sanchez de Matrim. l. 7. d. 46. numero 29.

9
Nonuitus
Regularis
fori priuilegio
nunc
fruitur.

Fateor nonuitum ob delictum ab eo commissum ante Religionis ingressum, iuxta Sixti V. constitutionem potius habitu religionis spoliari, à Indiceque saeculari puniri. Attamen post modificationem Clementis VIII. affirmo, ingressum Religionis validum esse

ad hoc ut nouitius fori privilegio gauderet, etiam si ingressus factus fuerit cum fraude intentione scilicet subtrahendi se à saeculari potestate. Index vero saecularis potest in hoc casu Iudicem causae agere, non personam, & ad forum nonuitum punire in pecunia, ac bonis, non autem in corpore. Quia satis probabile est, nec in pecunia posse puniri. Barthol. de Vechis in praxi nouit. d. n. Diana p. 1. tr. 2. ref. 33.

Sacri Ordinis vel beneficiarius clericus sub mortali tenetur, tonsuram, & habitum clericalem gestare: neque potest contraria consuetudine (quae nequit rationabilis esse, sed corruptela indicanda est) excusari. Quia legem in materia graui violat, & quia potest inf. obligatione pensionis affici, ut in Tridentino habetur. Porro necessitas vitam tuendi, honorem, aut bona, propria, vel proximi, sicut à legis humanae obligatione excusat, ita ab hac excusare potest. Nec non commotitas ad modicum tempus sine honoris detrimento arduum excusare. Clerici autem minorum Ordinum facilius à piculo excusantur. Quia possunt ad statum laicalem transire. Nec possunt de iure communi ad ferendum habitum cogi, nisi quatenus velint clericali privilegio uti. Cap. fin. de Clerico coning. Nauar. comm. 4. de reg. l. numer. 27. Diana p. 5. tract. 5. resolut. 60. Bonac. tom. 1. d. 8. q. vii. pun. ult. Reginald. l. 30. num. 10. Henric. l. 13. cap. 39. n. 4. Ang. v. Clericus 4. n. 1.

Verum clericales dixerim vestes eas, quae communi vtu in qualibet sunt Provincia receptae, & ex quarum aspectu à quocunque gestant eas, Clericus indicatur. Si vero controuersia fuerit, an habitus, quocum Clericus est inuentus, clericalis sit, discussio ad Indicem Ecclesiasticum attinet. Quia ipse est habitus à Clericis ferendum praescribere. Cap. si Index laicus, de sent. excomm. in 6. Con. pract. 99. c. 33. Mol. de iust. tom. 4. tr. 3. d. 49. Laym. 4. tr. 9. c. 7. n. 6.

A Sacris Canonibus multa Clericis prohibentur. Officia, vel commercia saecularia exercere non debent, maxime inhonestà, minimis locutibus, & iustitionibus intendere Tabernas prius fugere, nisi causa necessitatis, si in itinere constituantur. Ad aleas, & taxillos non ludere, nec huiusmodi ludis interesse, debet consuetudinem congruentem habere, & in Ecclesiasticis officiis, aliisque congruentibus se exercere studiis. Plura eis prohibentur, & praescribuntur in Cap. clerici 2. de vita, & honest. cleric. Negotiari non possunt, intendendo rebus emendis pretio maiori ut inde lucrentur. Si autem id fiat semel aut iterum, lethaliter non delinquant. Porro per alios non est illicitum Clericis negotiationem exercere. Quia solum prohibetur, ne per se clerici negotiantur, & per alios negotiando, cessat prohibitionis ratio. Mald. 2. 2. tr. 5. c. 2. dub. 4. Mol. d. 342. n. 10. Lessl. 2. c. 2. 1. dub. 1. n. 6.

10
De tonsura
habitu quo
clericalis
gerendi
obligatione.

11
Quam sint
clericales
vestes.

12
Plura cle-
ricis à sa-
cris cano-
nibus pro-
hibentur.

CAPVT